

شماره: ۹۸/۴۳۶۰/۷۲/۱
تاریخ: ۱۳۹۸/۳/۲
پوست:

سازمان تخصصی مراع و آبخیزداری کشور
اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان زنجان

"سال رونق تولید"
"منابع طبیعی، بزرگترین سرمایه ملی"

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان زنجان
موضوع: همکاری در اجرای طرح ترویجی - تسهیگری ۹۸

باسلام و احترام

به استحضار می‌رساند این اداره کل در نظر دارد اجرای طرح ترویجی (تسهیگری) مربوط به پروژه آبخیزداری صندوق توسعه ملی در سال جاری را با همکاری افراد توانمند وبا تجربه اجرا نماید. در این راستا به پیوست لیست حوزه ها، نوع عملیات و دستورالعمل اجرایی، جهت استحضار ارسال می‌گردد. خواهشمند است دستور فرمایید پروپوزالهای پیشنهادی به همراه با رزومه کاری افراد متقاضی را حداکثر تا تاریخ ۹۸/۳/۱۱ به این اداره کل ارسال فرمایند تا پس از بررسی نسبت به عقد قرارداد اقدام گردد.

حسین حسینی منفرد

سرپرست معاونت برنامه ریزی، توسعه مدیریت و منابع

آدرس: زنجان-خیابان خرمشهر-خیابان عدالت دوم غربی کد پستی: ۴۵۱۶۷۶۵۳۷۵ تلفن ۱۲-۳۳۷۷۷۰۱۱ نمابر: ۳۳۷۷۷۰۱۳

جایگاه اینترنتی: <http://Zanjan.Frw.org.ir> پست الکترونیکی: Zanjan@Frw.org.ir

حوزه های پیشنهادی جهت تسهیلاتی در سال ۹۸

مختصات		نوع فعالیت				روستا	حوزه	شهرستان	ردیف
Y	X	ترویج (توانمندسازی)	پروژه آبخیزداری	پروژه مرتع	پروژه جنگلکاری				
۴۰۰۹۷۳۴	۳۱۹۱۶۸			*		باغدره	اردجین	خرمدره	۱
4098158	323529		*		*	جمال آباد	آبخیز آبیر	طارم	۲
4028209	327267			*		زین کوه	خراسانو	ابهر	۳
3999251	321404			*		قره آغاچ	کینه ورس ۲	ابهر	۴
4056342	719407			*		قلعه جوق سادات	مراش ۱	ماهنشان	۵
4076358	758541			*		اوج	چهر آباد	زنجان	۶
۴۰۰۳۰۷۸	۳۱۹۴۲۰			*		زره باش	کینه ورس ۲	ابهر	۷
۴۰۷۲۰۰۴	۷۶۱۶۳۹		*	*		نصیر آباد	چهر آباد	زنجان	۸
۳۹۹۱۶۵۰	۲۷۴۹۱۰			*		کرسف	کرسف	ماهنشان	۹
۴۰۰۹۸۱۳	۳۱۹۱۱۷		*			باغدره	اردجین	خرمدره	۱۰

حوزه های ادامه دار سال ۹۷ تسهیلاتی

مختصات		نوع فعالیت				روستا	حوزه	شهرستان	ردیف
Y	X	ترویج (توانمندسازی)	پروژه آبخیزداری	پروژه مرتع	پروژه جنگلکاری				
4067026	742786		*	*		میراخور	میراخور	ماهنشان	۱
4010076	246210		*	*		چسب	چسب	ایجرود	۲
4065282	237473	*				آق بلاغ	آرباجای	زنجان	۳
4093192	314562		*	*		هزار رود	هزار رود	طارم	۴

پیش نویس دستورالعمل و شرح خدمات توانمند سازی و مشارکت دست اندرکاران در اجرای پروژه های آبخیزداری از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی ۹۸

مقدمه:

در راستای همسویی با معاونت آبخیزداری، امور مراتع و سابقان در ارتباط با اجرای پروژه های آبخیزداری از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی این دستورالعمل در برگزیده قراربندی است که در آن نقش و دخالت دست اندرکاران و ذینفعان در انجام فعالیت های آبخیزداری مورد توجه بوده و ارتقاء رमितه های انسجام سازمانی را برای انجام مدیریت مشارکتی منابع طبیعی و آبخیزداری تسهیل نماید مشارکت مورد نظر در انجام این طرح از نوع کارکردی است به نحوی که دست اندرکاران دولتی و غیر دولتی برای پیگیری اهداف از پیش تعیین شده مرتبط با پروژه های آبخیزداری مشارکت داشته و برنامه های پیشنهادی مرتبط را پس از تهیه گزارش تحلیل وضعیت موجود و تحلیل دست اندرکاران بطور هماهنگ در قالب یک برنامه عمل مدیریت مشارکتی برای هر حوزه آبخیز ارائه نمایند در این دستورالعمل و شرح خدمات که در راستای الگوی مدیریت جامع حوزه آبخیز، طرح ترویج، توانمندسازی و ارتقای فرهنگ مسایع طبیعی در برنامه ششم توسعه، آیین نامه بند ب ماده ۲۹ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور و تجارب اجرایی این دفتر در سطوح بین المللی، ملی و استانی و نیز درس آموخته های انجام فعالیتهای آموزشی، ترویجی و مشارکتی در پروژه آبخیزداری در سال ۹۷ تهیه شده است، برنامه عملیاتی بخش ترویج، آموزش و مشارکت شامل فعالیت ها، فرایند انجام اقدامات، برنامه زمانبندی و برنامه پایش و ارزیابی ارائه شده است. در سال ۹۷ برنامه اقدام این بخش بر ظرفیت سازی از طریق انجام فعالیتهای آموزشی برای کتبه دست اندرکاران و ذینفعان قرار داشت در سال ۹۸ با عنایت به ظرفیت ایجاد شده و نیز ابلاغ آیین نامه بند ب ماده ۲۹ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، علاوه بر توسعه ظرفیت ها و توانمند سازی، مشارکت مولر بشکل ها و تعاونیها در فرایند تصمیم گیری، اجرا و پایش و ارزیابی فعالیتهایی نظیر اجرای عملیات بیلوژیکی، سومکانیکی و مکانیکی و نیز مراقبت، نگهداری و حفاظت از عرصه های احیا شده پایش از پیش محقق شود.

هدف: توان افزایی و ظرفیت سازی جوامع محلی جهت واسپاری فعالیتهای اجرایی قابل انجام توسط
تشکلهای، تعاونیها، و سایر سازمان های جامعه مدنی

تعاریف:

روستای هدف: روستا یا روستاهایی که در محدوده حوزه آبخیز مرتبط قرار داشته و بیشترین تاثیر و اثر را از اجرای فعالیت های پروژه آبخیزداری دریافت می نماید

ظرفیت سازی: در اجرای مدیریت جامع حوزه آبخیز به ظرفیت سازی اجتماعی اشاره دارد که ایجاد توانایی نیروی انسانی، سازمانی، اجتماعی و تجهیزاتی به منظور حل مسائل، هدف گذاری، اجرای فعالیت ها و دستیابی به اهداف مدیریت جامع در یک حالت پایدار در محدوده عرصه های آبخیزی می بردارد.

توانمندسازی: توانمندسازی فرایندی است بویا و خودخوش از متن یافت فرهنگی - اجتماعی یک جامعه که به افراد افزایش قدرت و توانایی می دهد تا بتوانند برای بهبود وضعیت زندگی خویش اقدام نمایند. اجرای این فرایند افراد با گروه های هدف را قادر میسازد تا دسترسی و کنترل دسترسی بر منابع داشته و بتواند بر شرایط پیرامون خود تاثیر بیشتری بگذارد. نتیجه توانمندسازی، افزایش قدرت تصمیمگیری، انتخاب فرایندها و درگیر شدن در همه مراحل اعم از اولویت بندی، برنامه ریزی، اجرا، پایش و ارزشیابی است

تسهیلگر: شخص حقیقی یا حقوقی است که با روس ها و ابزارهای مشارکتی، بسیج مردمی، پایش و ارزشیابی مشارکتی و برنامه ریزی مشارکتی آشنا بوده و فرایند تصمیم سازی با برنامه ریزی و اجرا را با کمک ابزارهای منطبق بر دانش بومی و توانمندی های دست اندرکاران تسهیل (آسان) می نماید. تسهیلگر فردی است با دانش و توانایی انجام فعالیتهای اجتماعی و مشارکتی و نیز راهبری ایجاد و با توسعه کسب و کارها تسهیلگر، در کنار شکل و تعاونی، به ایجاد و تکمیل آنها کمک کرده و زمینه واگذاری فعالیتهای مرتبط با طرح های منابع طبیعی و آبخیزداری و نیز انجام فعالیتهای اقتصادی و همچنین اقدامات مشارکتی جامعه محور را برای اعضای آنها فراهم میآورد. تسهیلگر باید مورد اعتماد اعضای شکل ها و تعاونیها باشد و بتواند به توانمندسازی آنان در تصمیمگیری، درک ارکان توسعه نایدار، یادگیری مهارتهای فنی و نیز مهارتهای رفتاری کمک نماید. همچنین تسهیلگر، مسئولیت تأیید صلاحیت تشکیلات و گروه ها را از جانب سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری برعهده دارد و موظف است اعضاء را در طی مسیر پذیرش مسئولیت و ایجاد و با توسعه اقدامات مشارکتی همراهی و پشتیبانی فنی نماید تسهیلگران با مدیریت مشوران، به ابهای نقش و انجام وظائف پیشینی شده، میردازند

مشاور: اشخاص حقیقی یا حقوقی که در یک فرایند رفتاری و پس از گسب اطمینان از دانش و توانمند یهای لازم طرف قرارداد ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری قرار گرفته و مسئولیت اجرای فعالیتهای آموزشی، ترویج و مشارکتهای مردمی این پروژه را در چارچوب این دستور العمل و شرح خدمات مربوطه عهده دار می نایند

مشارکت: فرایندی است که از طریق آن به دست اندرکاران کنترل خود را بر روندهای توسعه، تصمیمات و منابع که مرتبط با برنامه است با هم تقسیم می کنند. به این منظور مشارکت از مرحله تصمیم سازی تا پایش و ارزشیابی پروژه ها

شامل تصمیم گیری، برنامه ریزی، طراحی و تدوین پروژه، اجرای پروژه و پایش و ارزیابی را شامل می شود. در این فرآیند دست اندرکاران به صورت آگاهانه برای رسیدن به اهداف مشخص حضور فعال و مؤثر دارند.

تشکیل: گروهی از افراد که برای تحقق هدف یا اهداف مشخص و مشترک گرد هم آمده و در شکل رسمی (رسمه قانون) و غیر رسمی (زمینه عرفی) به فعالیت می پردازد. بر اساس آیین نامه بند ب ماده ۲۹ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور شکل ها و گروه های محلی روستایی، عشایری و سازمانهای مردم نهاد تخصصی هستند که برای تحقق اهداف مشخص و مشترک مرتبط با حفاظت، احیاء، اصلاح و بهسازی محیط زیست و منابع طبیعی در حارچوب قوانین و مقررات، دارای محور فعالیت از دستگاه های اجرایی می باشند.

✓ **تعاونی:** تعاونیهایی که حیطه فعالیت آنها مرتبط با منابع طبیعی و آبخیزداری بوده و توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا وزارت جهاد کشاورزی ثبت و دارای محور فعالیت می باشند.

اصول و مبانی دستورالعمل و شرح خدمات برای اجرای پروژه های آموزش، ترویج و مشارکت در پروژه آبخیزداری از محل صندوق در سال ۹۸

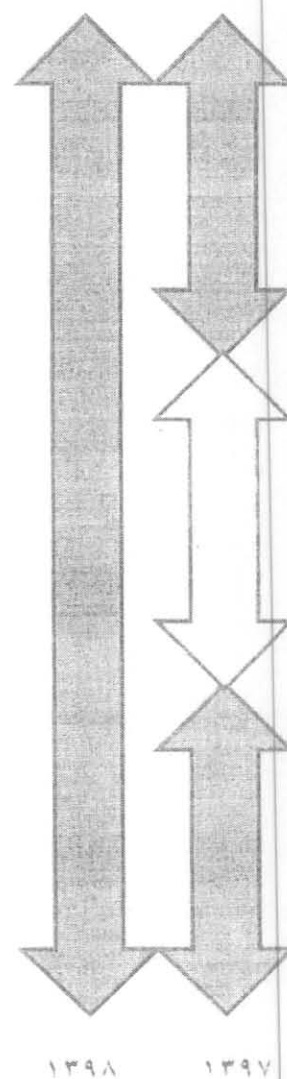
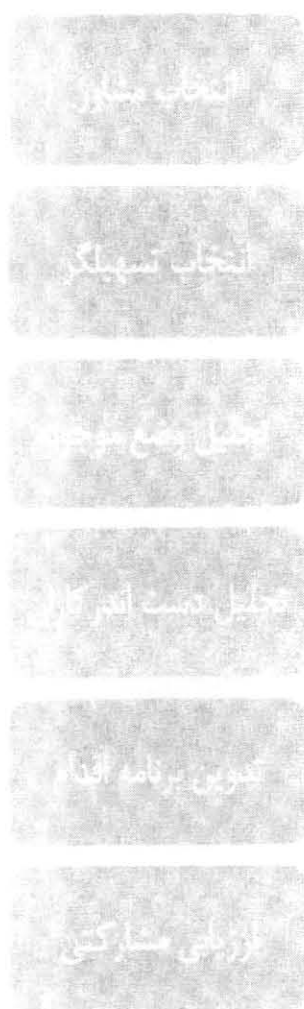
نقش آفری همه بخشهای مرتبط بطور هماهنگ در پروژه آبخیزداری علاوه بر دست آوردهای مناسب و در خور توجه پروژه توانست زمینه های انسجام سازمانی و هماهنگی بخشهای مختلف را ایجاد و تقویت نماید. در سال جاری علاوه بر ارتقاء ظرفیت های سازمانی ناشی از موارد فوق، امکان توسعه فعالیتهای مشارکتی به لحاظ ابلاغ آیین نامه اجرایی بند ب ماده ۲۹ قانون احکام دائمی برنامه ششم توسعه فراهم شده است. بر این اساس در سال جاری دامنه فعالیتهای آموزش ترویج و مشارکتهای مردمی تعمیم یافته و وارد فعالیتهای تقویت و ایجاد تشکلهای و تعاونیها و واسطی فعالیتهای مرتبط به آنها می گردد. بر این اساس، در حوزه هایی که فعالیت های اجرایی از سال ۹۷ شروع شده و در سال جاری ادامه خواهد داشت، تمرکز فعالیتها بر تقویت و ایجاد تشکلهای و تعاونیها و تسهیل واسطی فعالیتهای اجرایی به آنها قرار دارد. در حوزه های آبخیز جدید که فعالیت های آموزش، ترویج و مشارکت از سال ۹۸ شروع می شود، فرایند اجرای کار مانند سال گذشته انجام شده با این تفاوت که در برنامه اقدام علاوه بر برنامه های آموزشی فعالیتهای مرتبط با تقویت و ایجاد تشکلهای و تعاونیها و تسهیل واسطی فعالیتهای اجرایی به آنها در نظر گرفته می شود. ارزیابی و مستندسازی مشارکتی دستاوردها برای هر حوزه آبخیز بر طول انجام فعالیت ها احصا شده و بر اساس الگوی ارزیابی و مستندسازی تحارث موفق (الگوی ارزیابی مشارکتی مبتنی بر روش جهانی ارزیابی مشارکتی رویکردها و فن آوری حفاظت منابع آب و خاک WOCAT تدوین می گردد. بر اساس درس آموخته های سال ۹۷، استانی که با بهره گیری از ظرفیت شرکت های دانش بنیان منحص در حوزه مهندسی اجتماعی، دانشگاه ها، محققین مروج طرح نظام نوین ترویج، نظام مهندسی منابع طبیعی و آبخیزداری، انجمن های علمی مرتبط به عنوان مشاور بهره گرفته اند، از انسجام بیشتری برخوردار بوده و بواسطه اند تا با ایجاد هماهنگی بین تسهیلاتگران، انسجام بخشی به فعالیتهای ارزیابی سریع روستایی و ارزیابی مشارکتی روستایی، تحلیل دست

اندرکاران و تدوین و اجرای برنامه عمل و ارسال به موقع گزارشات اقدام نمایند در سال جاری یا بوجه به توسعه دامنه فعالیتها نظیر تقویت و ایجاد تشکلهای و تعاونیها به آنها، ضرورت بهره گیری از نقش آفرینی مشاور بیش از پیش خواهد بود.

جدول ۱- فعالیت های آموزش، ترویج و مشارکت های مردمی در پروژه آبخیزداری از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی (پروژه های جدید ۹۸)

عنوان پروژه	عملیات	نتیجه مورد انتظار	درصد فعالیت
انتخاب مشاور و تسهیل گران	تعیین مشاور تعیین تسهیل گران	-انتخاب مشاور واحد شرایط برای سپردن کلیه امور مرتبط بر اساس دستور العمل و نظارت بر کار تسهیل گران -انتخاب تسهیل گران حرفه ای	10
تحلیل وضع موجود	شناسایی و تهیه لیست دست اندرکاران شامل دینفعان، تصمیم گیران و شرکا از طریق مطالعه اسنادی طرح های آبخیزداری، مرتع داری و ... و بهایش های کارشناسی و کارگاه های مشارکتی	لیست دست اندرکاران حوزه آبخیز تهیه شده است	۱۵
تحلیل دست اندرکاران	تهیه گزارش	گزارش تحلیل وضعیت سوفریکی و اقتصادی و اجتماعی تهیه شده است	15
تدوین برنامه اقدام	در این برنامه علاوه بر برنامه های آموزشی و ترویجی موضوع تقویت و ایجاد تشکلهای و تعاونیها و تسهیل و اسبابی فعالیتها به آنها مد نظر می باشد	طرفت سازی لازم در دینفعان و دست اندرکاران ایجاد شده و فعالیتهای اجرایی مرتبط از جمله حفاظت از عرصه های احیا شده به تشکلهای و تعاونیهای منطقه واگذار شده است	45
ارزیابی مشارکتی	بر اساس الگوی چیمانی WOCAT و تهیه و تکمیل پرسشنامه مربوطه انجام شده و ارباب باشی از فعالیتهای انجام شده از دید جوامع محلی نیز مورد ارزیابی قرار می گیرد	بجارب و درس آموخته های پروژه در یک قالب مشارکتی احصا شده و می تواند در بهبود روشها و برنامه های اجرایی مد نظر قرار گیرد	۱۵

این فعالیتها بصورت ساده دیاگرام شماره ۱ نمایش داده شده است. نحوه فعالیتها در حوزه های ادامه دار از سال ۹۷ و حوزه های جدید که از سال ۹۸ شروع می شوند متفاوت می باشد. در حوزه های ادامه دار پس از انتخاب مشاور و تسهیلگر تمرکز فعالیتها بر تدوین برنامه اقدام می باشد. این برنامه اقدام در برگزیده فعالیتهای ایجاد و تقویت تشکیلات و تعاونیها علاوه بر برنامه های آموزشی می باشد.

فرایند انجام کار:

مکان گزینی و شناسایی روستاهای هدف

انتخاب حوزه های اخیر جهت اجرای پروژه های آبخیزداری از محل صندوق توسعه در سال ۱۳۹۸ بر اساس ابلاغ ستاد هماهنگی ملی خواهد بود. بر این اساس حوزه های اخیر ادامه دار سال ۹۷ و حوزه های اخیر جدید مشترک که توسط بخش آموزش و ترویج و معاونت آبخیزداری اعلام شده در اولویت است. شناسایی روستاهای هدف بر اساس معیارها و شاخصهای تعریف شده در حوزه های اخیر انجام شده و فعالانهای تسهیلگران بصورت متمرکز در این روستاها انجام می شود. فعالانهای آموزش، ترویج و مشارکتهای مردمی در تمامی حوزه های اخیر معرفی شده توسط ستاد ملی انجام خواهد شد.

پیش بینی منابع اعتباری لازم برای انجام فعالانهای آموزش، ترویج و مشارکت در کلیه روستاهای هدف بر اساس موارد مندرج در دستور العمل و پیگیری تخصیص و هزینه کرد و ارسال گزارشات مالی مورد نظر به ستاد هماهنگی ملی و دفتر آموزش، ترویج و مشارکتهای مردمی سازمان.

انتخاب مشاور جهت مدیریت فعالانهای تسهیلگران، آموزش، ظرفیت سازی و هماهنگی تسهیلگران، تهیه و ارائه گزارشات در سطح استانی و ملی، ارزیابی و پایش فعالانهای آموزش و ترویج و مشارکتهای مردمی بر اساس شرح وظایف و شاخصهای مندرج در این دستور العمل.

انتخاب تسهیلگر بر اساس شرح خدمات و شاخصهای درج شده در این دستور العمل توسط مشاور و ستاد هماهنگی ادارات کل.

✓ انجام فعالانهای آموزش، ترویج و مشارکتهای مردمی بر اساس گامهای زیر (جدول ۱) لازم به ذکر است تمام گامهای تعریف شده در این جدول برای حوزه های جدید لازم الاجرا بوده و در مورد پروژه های ادامه دار سال ۹۷ تمرکز فعالانها بر تقویت و ایجاد تشکیلات برای واسطه‌سازی فعالانهای اجرایی مرتبط (بر اساس این نامه اجرایی بند ۲ ماده ۲۹) قرار دارد. بر این اساس نیاز است تا لیست تسهیلگران به تفکیک حوزه اخیر احصا و به دفتر آموزش، ترویج و مشارکت های مردمی ارسال گردد.

اولین اقدام در شروع فعالیت های بخش آموزش، ترویج و مشارکت شناسایی وضع موجود توسط تسهیلگران توجیه شد و آموزش دیده با نقش آفرینی مشاور می باشد. هر روستای هدف می بایست یک گزارش وضعیت موجود تعریف نموده و پس از نهایی شدن توسط مشاور و تایید ستاد هماهنگی استان به دفتر ارسال نماید.

در گام دوم تحلیل دست اندرکاران از طریق برگزاری کارگاه های تحلیل دست اندرکاران با حضور دستگاههای اجرایی کلیدی انجام و گزارش این کارگاه پس از نهایی شدن توسط مشاور و تأیید سناد هماهنگی استان به دفتر ارسال نماید.

در گام سوم تدوین برنامه اقدام مشارکتی بر اساس اطلاعات بدست آمده از گزارشات تحلیل وضعیت موجود، تحلیل دست اندرکاران و نقطه نظرات کارشناسی بخشهای تخصصی ادارات کل می باشد. برنامه اقدام برای حوزه های آبخیز جدید سال ۹۸ در برگزیده دوره های آموزشی، کارگاه ها و بازدید از الگوهای موفق بوده و در حوزه های ادامه دار سال ۹۷ که این دوره ها را برگزار نموده اند بر اجرای تعاهیم نامه ها، ایجاد و تقویت تشکلهای و تعاونیها و واگذاری فعالیتهای اجرایی به آنها تمرکز دارد.

تشریح فعالیت ها:

انتخاب مشاور و تشریح وظایف مشاور

انتخاب مشاور

بر اساس قوانین و مقررات موضوعه و با تأکید بر ظرفیتهای مشاور در حوزه انجام فعالیتهای میدانی مشارکتی در عرصه های منابع طبیعی و آبخیزداری، شرکت های دانش بنیان متخصص در حوزه مهندسی اجتماعی، دانشگاه ها، محققین مروج طرح نظام نوین ترویج، نظام مهندسی منابع طبیعی و آبخیزداری، انجمن های علمی مرتبط به عنوان مشاور می تواند به عنوان مشاور در نظر گرفته شوند.

شرح وظایف مشاور

انجام عملیات اجرایی در مناطق هدف (روستای هدف)

تدوین برنامه اجرایی و اخذ تأیید سناد هماهنگی استان مشاور می نیست یک برنامه عملیاتی منتهی بر عنوان فعالیتهای حجم فعالیتهای و زمان اجرا تهیه و ارائه نماید.

توصیف اهداف و دستاوردهای مورد انتظار فعالیتهای آبخیزداری در جوامع هدف و تسهیل اجرای آن

شناسایی چالشها و فرصتها و اقدام جهت رفع و یا بهره برداری از آنها با هدف اجرای بهینه پروژه، شناسایی ذکر است که اجرای پروژه شامل کلیه فعالیتهای تعریف شده توسط سناد ملی هماهنگی بوده و علاوه بر فعالیتهای آبخیزداری شامل فعالیتهای بخش جنگل، مرتع، حفاظت، آموزش ترویج و روابط عمومی می گردد.

شناسایی تشکلهای فعال در هر منطقه هدف

شناسایی و انتخاب تسهیلگران بر اساس شاخصها و امتیازات جدول انتخاب تسهیلگر مندرج در این دستورالعمل و تایید ستاد هماهنگی ادارات کل استانها.

آموزش و هماهنگی بین تسهیلگران با توجه به شرح وظایف تسهیلگران

مسئولیت تدوین گزارشات تحلیل وضعیت موجود و تحلیل دست اندرکاران و تدوین برنامه اقدام به عهده مشاور می باشد

اجرای برنامه اقدام مشارکتی و ارائه گزارشات هفتگی پیشرفت کار همراه با مستندات تعریف شده از طریق دفتر آموزش، ترویج و مشارکتهای مردمی

ایجاد و تقویت تشکیلات و تعاونی ها بر اساس برنامه اقدام

بگیری فرایند واسطاری فعالیتهای اجرایی بر اساس بند ۲۹ به تشکیلات و تعاونیهای توانمند شده از طریق ایجاد زمینه های لازم برای بهره گیری بخشهای تخصصی ذربط از ظرفیتهای مشارکتی

پایش و ارزیابی مشارکتی اقدامات بر اساس الگوی مندرج در پیوست این دستورالعمل

تدوین و ارائه گزارش مشروح نهایی اقدامات با بیان توصیفی و تحلیلی اقدامات بعمل آمده

۱- انتخاب تسهیلگران و شرح وظایف آنها

انتخاب تسهیلگران

۱-۱- با عنایت به تعریف ارائه شده از تسهیلگر اولین اقدام برای ورود به حوزه انتخاب یک تسهیلگر ماهر از بین افراد حقیقی و حقوقی (در حوزه هایی که یا بلوت طرح های بن المللی شامل ترسیب کرین، منارید، حبله رود، هیرکانی و ... است، انجام هر اقدامی توسط تسهیلگران طرح ها با هماهنگی مدیر اجرایی طرح انجام شود تا توجه به شرایط ذیل می باشد:

۱-۲- شرایط انتخاب تسهیلگر (جدول امتیاز بندی تسهیلگری تهیه و اضافه شود)

- ۱- آشنایی با روش ها و فنون تسهیلگری ۴۰ امتیاز
 - ۲- دارا بودن گواهی های آموزشی دوره های مرتبط ۱۰ امتیاز
 - ۳- دارا بودن تجارب عملی موفق در کار یا جوامع محلی ۴۰ امتیاز
 - ۴- دارا بودن مدرک تحصیلی مرتبط در حوزه های کشاورزی، منابع طبیعی، محیط زیست یا آونوب رشته هایی مانند آموزش و ترویج کشاورزی و توسعه روستایی ۱۰ امتیاز
 - ۵- در شرایط یکسان اولویت با تسهیلگران بومی می باشد ۱۰ امتیاز
- نکته: با توجه به شرایط هر یک از حوزه های اخیر (وسعت حوزه، پراکنش سکونت گاه ها، تعداد جمعیت، راه های دسترسی و ...) تعداد تسهیلگران توسط استان مشخص می گردد

نکته ۴: مسئولیت انجام کلیه فعالیت های ذیل پروژه های مربوط به آموزش، ترویج و مشارکت به عهده تسهیل گر حوزه آمیز می باشد.

جدول امتیازات انتخاب تسهیل گر در سال ۱۳۹۸

ردیف	نام و نام خانوادگی	آشنایی با روشهای تسهیلگری	گواهی نامه آموزشی مرتبط (۱۰ امتیاز)	تجارب عملی کار با جوامع محلی (۴۰ امتیاز)	مدرک تحصیلی مرتبط (۱۰ امتیاز)	بومی بودن (امتیاز ۱۰)	جمع امتیاز
						کتابی	مصاحبه

• آشنایی با روشهای تسهیلگری شامل کلیه فنون و تسلط بر ابزارهای متنوع در این زمینه و ..

• گواهی نامه معتبر مورد نیاز است

• تجارب: هر طرح یا تجربه ۱۰ امتیاز که مرتبط با منابع طبیعی و محیط زیست باشد

• نکته ۱: ۶۰ درصد امتیازات مکسیمه مربوط به امتیازات کتبی و ۴۰ درصد آن مربوط به امتیازات مکسیمه در مصاحبه می باشد و

• نکته ۲: حداقل امتیاز لازم ۶۰ از ۱۰۰ امتیاز می باشد

• نکته ۳: انتخاب تسهیلگران توسط مشاور و باید سناد هماهنگی ادارات کل استانها انجام می شود

وظایف تسهیلگر

تدوین گزارش تحلیل وضع موجود (روستاهای هدف) بر اساس الگوهای ارزیابی سریع روستایی و ارزیابی مشارکتی

روستایی

برگزاری نشست های متعدد با جامعه محلی، تسکینهای موجود، تعاونیهای فعال در منطقه و جلب اعتماد آنان

جلب مشارکت افراد معتمد، توانمند و خبر جامعه محلی

برگزاری کارگاه های تحلیل دست اند کاران در هر شهرستان

شناسایی بازارهای آموزشی و اجرای برنامه های آموزشی کارکنان و محریان و بهره برداران

کمک به منظور تقویت، تشکیل و استقرار شرکت تعاونی در شهرستان

کمک به گروه های توسعه محلی روستایی به منظور مدیریت تعارضات گروهی

همکاری با نماینده اداره منابع طبیعی و اخذداری در شهرستان در مستندسازی فرایندهای انجام تسهیل پروژه

و نیز نظارت و بایش دستاوردهای توسعه های

آموزش مستندسازی مشارکتی به تسکینهای محلی

توانمندسازی تسکینها و تعاونیها و برگزاری نشست های تخصصی جهت تسهیل و استاری فعالیتهای پروژه به تسکینها

تعاونیها

کمک به انجام ارزیابی مشارکتی

فعالیت های تسهیلگر تحت نظر و با مدیریت مشاور انجام می پذیرد

۲- تحلیل وضع موجود

۱-۲- نام روستاها، آبادی ها و سامانه های عشایری حوزه های هدف به همراه جمعیت روستاهای هدف به تفکیک

جنسیت، سن، سواد و ... (همراه با اطلاعات در جدول مشخصات سامانه GIS)

۲-۲- شناسایی جوامع محلی، نهادها، تشکل ها، تعاونی های منابع طبیعی و آبخیزداری، بهره برداران عرفی و قانونی و سازمان های مردم نهاد محلی (تعداد اعضا و اهداف)، دستگاه های دولتی و غیر دولتی (داخل یا خارج حوزه) که ذی نفع یا دست اندرکار در این حوزه می باشند

۳-۲- برگزاری نشست های اطلاع رسانی و ایجاد هماهنگی با مقامات محلی، شوراهای دهیاران، رهبران محلی و نمایندگان تشکل ها

۴-۲- تهیه نقشه منابع موجود (با تأکید بر اطلاعات اقتصادی و اجتماعی) در روستا با مشارکت ذی نفعان و گردآوری اطلاعات حاصله با استفاده از روش هایی نظیر PRA

۵-۲- بررسی وضعیت موجود دارایی های پنج گانه طبیعی، انسانی، اجتماعی، مالی و فیزیکی بهره برداران منابع طبیعی

۶-۲- تحلیل نظام بهره برداری از منابع و تاثیر آن بر مدیریت غریبه های طبیعی (نوشته گاهی، آب و ...)

۸-۲- سوابق تاریخی و پیشینه اختلافات، تعارضات و نیز اقدامات مشارکت عمومی در بهبود وضعیت کلیدی و طبیعی

۹-۲- تدوین گزارش وضعیت موجود

۳- تحلیل دست اندرکاران

۱-۳- شناسایی و تهیه لیست دست اندرکاران شامل ذینفعان، تصمیم گیران و شرکا از طریق مطالعه اسنادی طرح های آبخیزداری، مرتع داری و ... و پیمایش های کارشناسی و کارگاه های مشارکتی

۲-۳- برگزاری کارگاه های برنامه ریزی و مدیریت مشارکتی به منظور ایجاد همسویی، استحکام و هدایت مشترک برای ذی نفعان و دست اندرکاران

۳-۳- تجزیه و تحلیل دست اندرکاران و ذینفعان با تأکید بر دستگاه های دولتی (شناخت نقش و مسئولیت پذیری هر کدام از دست اندرکاران و ذینفعان در اجرای پروژه های آبخیزداری در قالب برنامه کاری سالانه)

۴-۳- شناسایی علایق و منافع دست اندرکاران بر اثر اجرای پروژه و آثار احتمالی اجرای پروژه بر این منافع و علایق و پاسخ به پرسش هایی شامل

- انتظارات دست اندرکاران از اجرای پروژه چیست؟

- منابعی که دست اندرکاران می توانند بسیج کنند، کدامند؟

- کدام منافع دست اندرکاران با اهداف پروژه در تضاد است؟

- ۳-۵- پیشنهادات و نیازهای مردم و تأثیر آن در مدیریت پایدار حوزه آبخیز
- ۳-۶- شناسایی روابط همکاری و تعارض بین دست اندرکاران (در بهره برداری از منابع)
- ۳-۷- ارزیابی وضعیت هر گروه از دست اندرکاران نسبت به پروژه از نظر قدرت و نابینا، میزان و درجه سازماندهی، کنترل بر منابع، آثار غیررسمی از قبیل وجود رابطه یا یک مسؤول و... رابطه قدرت با دست اندرکاران دیگر، میزان اهمیت حضور دست اندرکار در پروژه و موفقیت آن
- ۳-۸- شناسایی فرایند و شیوه های جلب مشارکت واقعی سازمان های دولتی برای مدیریت یکپارچه منابع طبیعی
- ۳-۹- تدوین گزارش تحلیل دست اندرکاران (..... برنامه های آموزش کارکنان در دستور کار استان قرار گیرد)

۴- تدوین برنامه عمل (..... ورود تشکلهای، ارزیابی و ظرفیت سازی و.....)

- ۴-۱- برگزاری کارگاه های مشارکتی تدوین برنامه عمل مشارکت در هر حوزه آبخیز بر اساس طرح آبخیزداری مطالعه شده
- ۴-۲- تدوین مأموریت و مشخص نمودن پروژه های دارای اولویت جوامع محلی در اجرای پروژه های آبخیزداری
- ۴-۳- برنامه ریزی مشارکتی برای اجرایی کردن راهبردها و اقدامات لازم برای ارتقای سطح پایداری معیشت بهره برداران
- ۴-۴- ارائه برنامه های اجرایی پیش بینی شده آبخیزداری از محل صندوق توسعه در حوزه آبخیز هدف به جوامع محلی و دست اندرکاران و تحلیل مکانی اجرایی در عرصه یا کارشناسان مربوطه به منظور تبیین پیشنهادات مردم در اجرا و تعیین نقش مشارکتی آنان در برنامه
- ۴-۵- تدوین گزارش برنامه اقدام
- نکته: برنامه عمل پیشنهادی براساس اهداف تعیین شده در طرح مطالعاتی مربوط به حوزه، تدوین می گردد.

۵- ظرفیت سازی و توان افزایش فعالیت های اجرایی

- ۱- بازدید میدانی، نشست با مسئولان محلی، برگزاری کارگاه های اعتمادسازی و توجیه پروژه، جمع آوری اطلاعات و برگزاری کارگاه بازرسی و اولویت بندی سارها
- ۲- تقویت و یا تشکیل و قانونمند نمودن سازمان ها و شبکه های محلی و ساختارهای موجود (ایجاد سازمان های محلی با حضور حداکثری ذی نفعان)
- ۳- برگزاری کارگاه های آموزشی مشارکت و توانمندسازی محلی برای سازمان های محلی و تشکیل های ایجاد با تقویت شده
- ۴- ایجاد گروه های کاری از جوامع محلی و شکل های همکاری در برنامه ریزی و اجرای پروژه های مدیریت جامع حوزه آبخیز
- ۵- شناسایی مشاغل جانگیرین با نظر جوامع محلی ذی نفع

۶- برگزاری دوره ها و کارگاه های آموزشی در جهت معرفی مشاغل جانگزی و بازاریابی محصولات تولیدی حاصل از این مشاغل

۷- تهیه و تدوین سیاستنامه آموزشی، استاندارد شغلی، استانداردهای آموزشی، محتوای و عناوین دوره های آموزشی، نیازسنجی آموزشی و ... برای ذی نفعان و دست اندرکاران حوزه های آبخیز

۸- برگزاری کارگاه های آموزشی نحوه اجرا، مراقبت و نگهداری پروژه ها به جوامع محلی و شکل های ذیربط

۹- واگذاری اجرای پروژه ها به سازمان های محلی و گروه های کاری با توجه به توانایی آنها

۱۰- تشکیل صندوق خرد اعتباری و تعاونی ها

۱۱- اعطای تسهیلات از محل صندوق خرد اعتباری برای راه اندازی مشاغل جانگزی و ...

۱۲- تضمین حمایت از تعاونی های فعال توسط صندوق حمایت از توسعه منابع طبیعی

۶- برنامه پایش و ارزیابی (..... بر اساس ... سند wocat)

پایش و ارزیابی اثر اقدامات انجام شده در حوزه بر حفظ و توسعه منابع طبیعی (جنگل و مرتع) با مشارکت جوامع محلی شامل

۱- ارزیابی میزان آگاهی مردم از اقدامات اجرایی (قبل و بعد)

۲- میزان مشارکت مردم در اجرای برنامه (مالی- انسانی)

۳- تعداد پیشنهادات مردم که اجرا شده است

۴- تعداد افراد آموزش دیده (تقریباً روز آموزشی) برای ساده سازی اهداف حوزه

۵- تعداد افراد آموزش دیده (تقریباً روز آموزشی) به منظور افزایش دانش بر اساس نیازهای محلی

۶- تعداد افرادی که پس از آموزش در روش کار خود تغییر داده اند

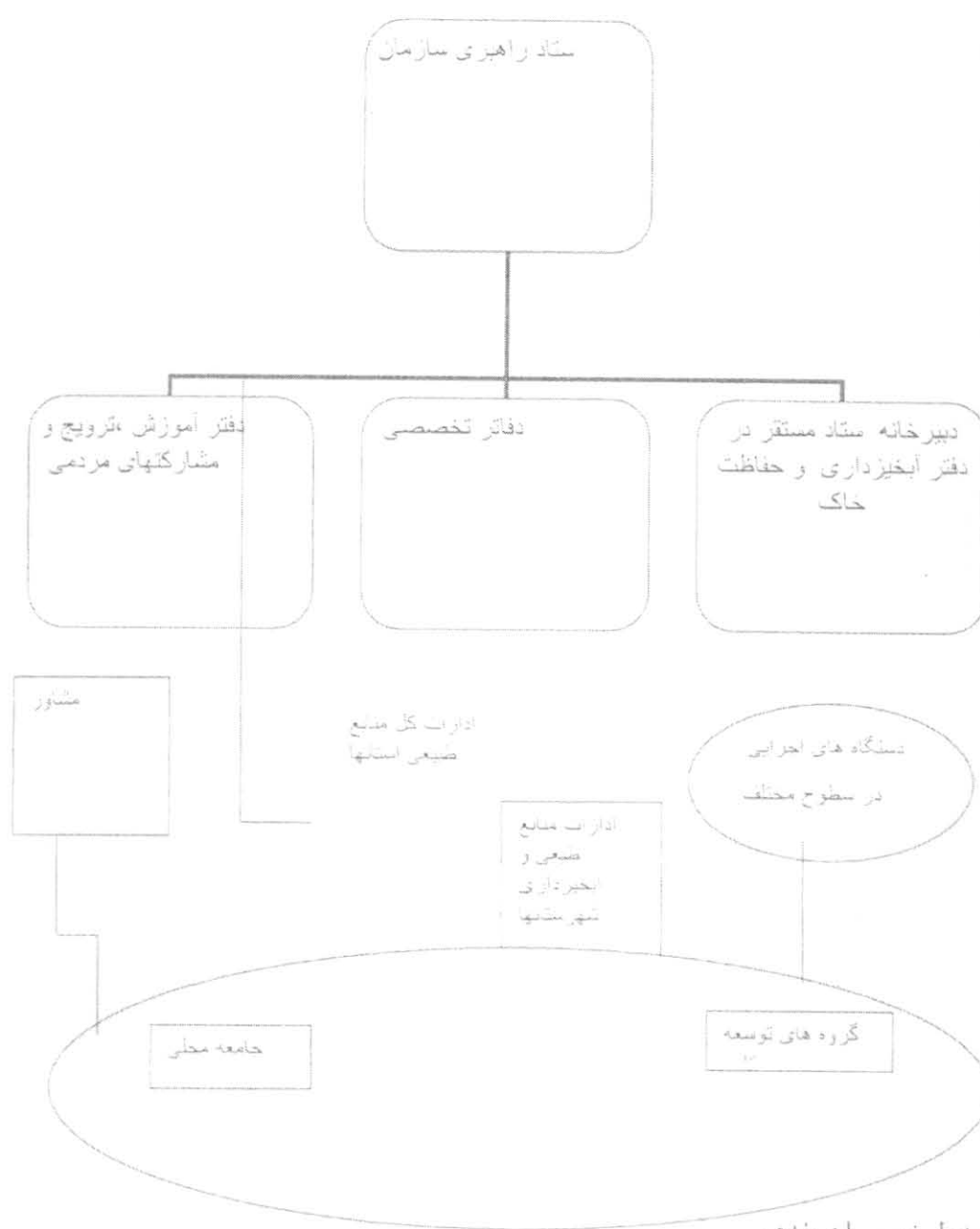
۷- تعداد افرادی که پس از آموزش وظایف مدیریت و پایش حوزه را برعهده گرفته و برنامه کاری آنها مشخص شده است.

۸- تعداد شکل محلی ایجاد شده با تقویت شده برای مدیریت روستاها و حوزه (شرح وظایف و نیازها مشخص شده است)

۹- تعارضات حل شده یا مدیریت شده

۱۰- تدوین گزارش پایش و ارزیابی

نمودار ساختار اجرایی پروژه

عنوان پروژه	سهم پروژه (درصد)	زمان / عملیات	فروردین ۹۸	اردیبهشت ۹۸	خرداد ۹۸	تیر ۹۸	مرداد ۹۸	شهریور ۹۸	مهر ۹۸	آبان ۹۸	آذر ۹۸	دی ۹۸	بهمن ۹۸	اسفند ۹۸	فروردین ۹۹
انتخاب مشاور و تسهیل گران	5	تعیین مشاور تعیین تسهیل گران													
تحلیل وضع موجود	15	برور مدیج و جمع آوری اطلاعات بررسی شرایط و نیازسنجی میدانی													
تحلیل دست اندرکاران	10	کارگاه تحلیل دست اندرکاران													
تدوین برنامه اقدام	10	تلفیق اطلاعات و تحلیل وضع موجود و دست اندرکاران و نیازسنجی و پیش بینی اقدامات اجرایی													
تفویض سازی و توان افزایی فعالیت های اجرایی	50	برگزاری کارگاه های آموزشی، بازدیدها و برآیناس برنامه اقدام													
مسئند سازی	5	عکس های مرتبط با برنامه اقدام و ذکر تاریخ، قله های کوتاه مدت، فراگیران													
ارزیابی و پایش مشارکتی	5														

۸- مستندات:

۸-۱- فهرست افراد با ذکر تلفن - شماره ملی - محل سکونت

۸-۲- اساسنامه محلی یا رسمی تسکین ها و شرح وظایف مصوب

۸-۳- صورجلسات اعضا شده محلی اشورا، دهباری، روستای تسکین ها و ... نماینده دستگاه طرف مذاکره برای مجموعه اقدامات بالا